

Правила за примена на новата Одлука за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 57/2023) во однос на третманот на кредитните изложености одобрени до 31 декември 2023 година (затекнати кредитни изложености) при нивниот пренос или исклучување од категориите на реструктурирани, реструктурирани нефункционални или нефункционални кредитни изложености

Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик (во понатамошниот текст: Одлуката) ќе почне да се применува од 1 јануари 2024 година, од кога банките ќе бидат должни да ги применуваат новите барања предвидени со Одлуката. Заради единствена примена од страна на банките, во продолжение се дадени правилата коишто ќе се применуваат на кредитните изложености коишто се одобрени до 31 декември 2023 година (затекнати кредитни изложености) и чишто третман е утврден со Одлуката за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 76/20, 116/20 и 83/22).

Затекнати реструктурирани кредитни изложености

Реструктурираните кредитни изложености присутни во кредитното портфолио на банката со состојба на 31 декември 2023 година коишто на овој датум имаат третман на редовни кредитни изложености (затекнати реструктурирани кредитни изложености), продолжуваат да се сметаат за реструктурирани редовни кредитни изложености и по 1 јануари 2024 година. Како датум на реструктурирање на затекнатите реструктурирани кредитни изложености се смета датумот на последното реструктурирање (датумот на последниот анекс), којшто се смета и како почеток на пробниот период.

Затекнатите реструктурирани кредитни изложености го задржуваат третманот на реструктурирани редовни кредитни изложеност сè до исполнување на:

- 1) условите за исклучување од категоријата на реструктурирани кредитни изложености од точката 46 на Одлуката (пробниот период е поминат и по завршувањето на пробниот период, сите кредитни изложености на клиентот се класифицирани во категоријата на ризик „А“);
- 2) некој од условите за добивање третман на реструктурирана нефункционална кредитна изложеност од точката 58 потточка 58.2 на Одлуката. Со промената на третманот во реструктурирана нефункционална кредитна изложеност, на оваа кредитна изложеност соодветно се применуваат одредбите од точката 60 на Одлуката, односно оваа изложеност може да се исклучи од категоријата на реструктурирани нефункционални кредитни изложености само доколку бидат исполнет условите предвидени во оваа точка на Одлуката.

За потребите на точката 9 потточка 9.1 став 1 алинеја 7 на Одлуката, банката може да ја класифицира затекнатата реструктурирана кредитна изложеност во категоријата на ризик „А“, доколку е помината најмалку една година од датумот на реструктурирање, при што изложеноста не исполнува критериуми за класификација во друга категорија на ризик.

Затекнати реструктурирани нефункционални кредитни изложености

Реструктурираните кредитни изложености присутни во кредитното портфолио на банката со состојба на 31 декември 2023 година коишто на овој датум имаат третман на реструктурирани нефункционални кредитни изложености (затекнати реструктурирани нефункционални кредитни изложености), продолжуваат да се сметаат за реструктурирани нефункционални кредитни изложености и по 1 јануари 2024 година. Како датум кога кредитната изложеност добила третман на нефункционална кредитна изложеност се смета последниот датум кога таа изложеност станала нефункционална, согласно со правилата коишто биле во примена до 31 декември 2023 година. Затекнатите реструктурирани нефункционални кредитни изложености можат да се исклучат од оваа категорија доколку по 1 јануари 2024 година ги исполнат условите од точката 60 на Одлуката.

Доколку банката изврши ново реструктурирање на затекната реструктурирана нефункционална кредитна изложеност којшто не ги исполнува условите од точката 58 потточка 58.2 на Одлуката, банката може да ја сметаа таа кредитна изложеност како реструктурирана редовна кредитна изложеност на која се применуваат соодветните барања на Одлуката во однос на третманот на реструктурираните редовни кредитни изложености.

Затекнати нефункционални кредитни изложености

Во согласност со точката 93 на Одлуката, банката е должна да ја примени новата дефиниција за нефункционалните кредитни изложености на клиентите/кредитните изложености со состојба на 1 јануари 2024 година чијшто достасан износ е над прагот на значајност во текот на целиот период од 1 октомври 2023 година до 1 јануари 2024 година. Ова значи дека банката е должна да ја примени новата дефиниција за нефункционални кредитни изложености на сите кредитни изложености присутни во кредитното портфолио на банката со состојба на 31 декември 2023 година, вклучувајќи ги и кредитните изложености коишто на овој датум имаат третман на нефункционални кредитни изложености во согласност со Одлуката за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 76/20, 116/20 и 83/22). Банката може да ги исклучи од категоријата на нефункционални кредитни изложености оние нефункционални кредитни изложености коишто на 1 јануари 2024 година не ги исполнуваат условите за нефункционален третман, согласно со новата дефиниција.

Оние нефункционални кредитни изложености коишто на 1 јануари 2024 година ги исполнуваат условите за нефункционален третман согласно со новата дефиниција продолжуваат да го имаат овој третман, согласно со барањата на Одлуката (затекнати нефункционални кредитни изложености). На затекнатите нефункционални кредитни изложености се применуваат барања на Одлуката, како во однос на класификацијата и управувањето со тие изложености, така и во однос на нивното исклучување од категоријата на нефункционални кредитни изложености.